

PRIO
KLIMATANPASSNING

Nationell konferens för att sprida kunskap och utbyta erfarenheter för att fortsätta bygga ett klimatresilient Sverige.

Bild: TT

PRIO
KLIMATANPASSNING

10.15 – 12.00

Myter om hinder för klimatanpassning

Medverkande

Moderator

Therése Sjöberg
Utredare inom klimatanpassning
SMHI

Katarina Ibold
Partner/Advokat
Advokatfirman Delphi

Cecilia Lundh
Partner/Advokat
Advokatfirman Delphi

Jonathan Nylander
Nationell kontaktperson
Vinnova

Erik Glaas
Klimatanpassnings-samordnare
Gävle kommun

Gustaf Ulander
Utvecklingsledare
Skellefteå kommun

Christian Widlund
Kommunalråd
Norrköpings kommun



Möjligheter och hinder för klimatanpassning i lagstiftningen

Katarina Ibold och Cecilia Lundh

21 oktober 2026

Lagstiftning som möjlighet och hinder

- Plan- och bygglagen
- Miljöbalken
- SOU 2025:51 - Bättre förutsättningar för klimatanpassning
- Förordningen (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete
- Lagen om skydd mot olyckor
- Lagen om allmänna vattentjänster
- Klimatlagen
- Anläggningslagen
- Kommunallagen
- Parisavtalet
- Agenda 2023
- Översvämningsdirektivet
- Vattendirektivet



…..och fler

Delphi

Utredningar







Delphi

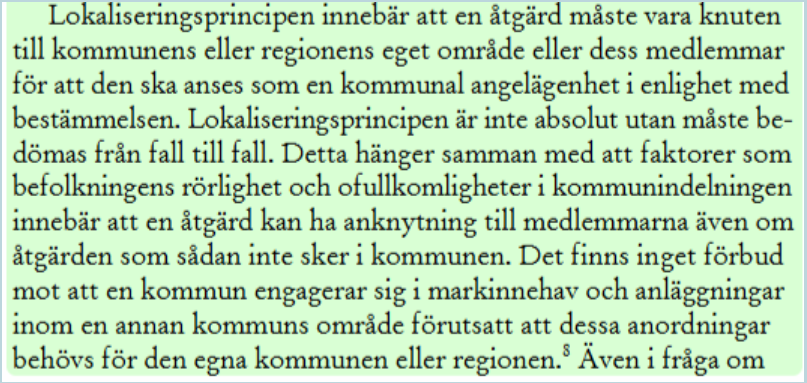
Lokaliseringsprincipen

- Kommunen och regioner får ha hand om angelägenheter som är av allmänt intresse och som har anknytning till kommunens eller regionens område eller deras medlemmar (2 kap. 1 § kommunallagen)
- Intresset av verksamheten ska vara knutet till kommunen eller regionen



Exempel: åtgärd i grannkommun för att skydda egna invånare

- Uppströms – nedströmsperspektivet
- Behövs åtgärden för den egna kommunen?



Lokaliseringsprincipen innebär att en åtgärd måste vara knuten till kommunens eller regionens eget område eller dess medlemmar för att den ska anses som en kommunal angelägenhet i enlighet med bestämmelsen. Lokaliseringsprincipen är inte absolut utan måste bedömas från fall till fall. Detta hänger samman med att faktorer som befolkningens rörlighet och ofullkomligheter i kommunindelningen innebär att en åtgärd kan ha anknytning till medlemmarna även om åtgärden som sådan inte sker i kommunen. Det finns inget förbud mot att en kommun engagerar sig i markinnehav och anläggningar inom en annan kommuns område förutsatt att dessa anordningar behövs för den egna kommunen eller regionen.[8] Även i fråga om

SOU 2025:51 sid. 63 (Bättre förutsättningar för klimatanpassning)

Likställighetsprincipen

- Kommuner och regioner ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat (2 kap. 3 § kommunallagen)
- Särbehandling tillåten om det finns sakliga skäl



Exempel: skyddsvall som endast skyddar del av kommunens befolkning?



- Likställighetsprincipen tillåter särbehandling om det finns sakliga skäl
- Klimatanpassningsåtgärder vidtas oftast av geografiska och hydrologiska skäl
  - Risk för översvämning av ett vattendrag eller stigande havsnivåer
  - Risk för ras och skred
- En angelägenhet kan vara av allmänt intresse även om det bara kommer en mindre del av kommunens medlemmar eller område direkt till godo (SOU 2025:51 sid. 63)
- MÖD M 6552-20: likställighetsprincipen hindrar inte att man tar hänsyn till sakliga skillnader såsom skillnaden mellan sammanhållen och spridd bebyggelse.

Delphi

Något om SOU 2025:51 - elva nya lagförslag

- Kommuner ska upphäva eller ändra detaljplaner för obebyggda tomter med stor risk för ras, skred, erosion eller översvämning
- Bygglov kan villkoras med åtgärder som skyddar flera byggnader, t.ex. vall eller damm
- Nya markreservat i detaljplan för framtida klimatanpassningsanläggningar
- Tioårsregnet (dagvattenkapacitet) skrivs in direkt i vattentjänstlagen
- Nytt särskilt skäl för strandskyddsdispens vid klimatanpassningsåtgärder



Delphi

Exempel: ny lag om medfinansiering

- Finansiering är en av klimatanpassningens största utmaningar
- SOU 2025:51 föreslår en ny lag som innebär att kommuner får ta ut avgift av fastighetsägare som har nytta av en åtgärd
- Högst hälften av kostnaderna får debiteras fastighetsägarna inom medfinansieringsområdet
- En fastighets avgift får inte överstiga tio procent av marknadsvärdet
- Förslaget är omdiskuterat – flera remissinstanser har avstyrkt



Vad händer nu?

- Klimatanpassningsutredningen
- Förslag till riktlinjer för val av nationella klimatscenarier (31 oktober 2026)
- Forskningsprojekt
- Konkret arbete



Delphi

Tack!



Katarina Ibold

katarina.ibold@delphi.se

+46 709 25 26 29



Cecilia Lundh

cecilia.lundh@delphi.se

+46 709 25 26 32



EU-medel för klimatanpassning

Hur navigerar man landskapet?

VINNOVA

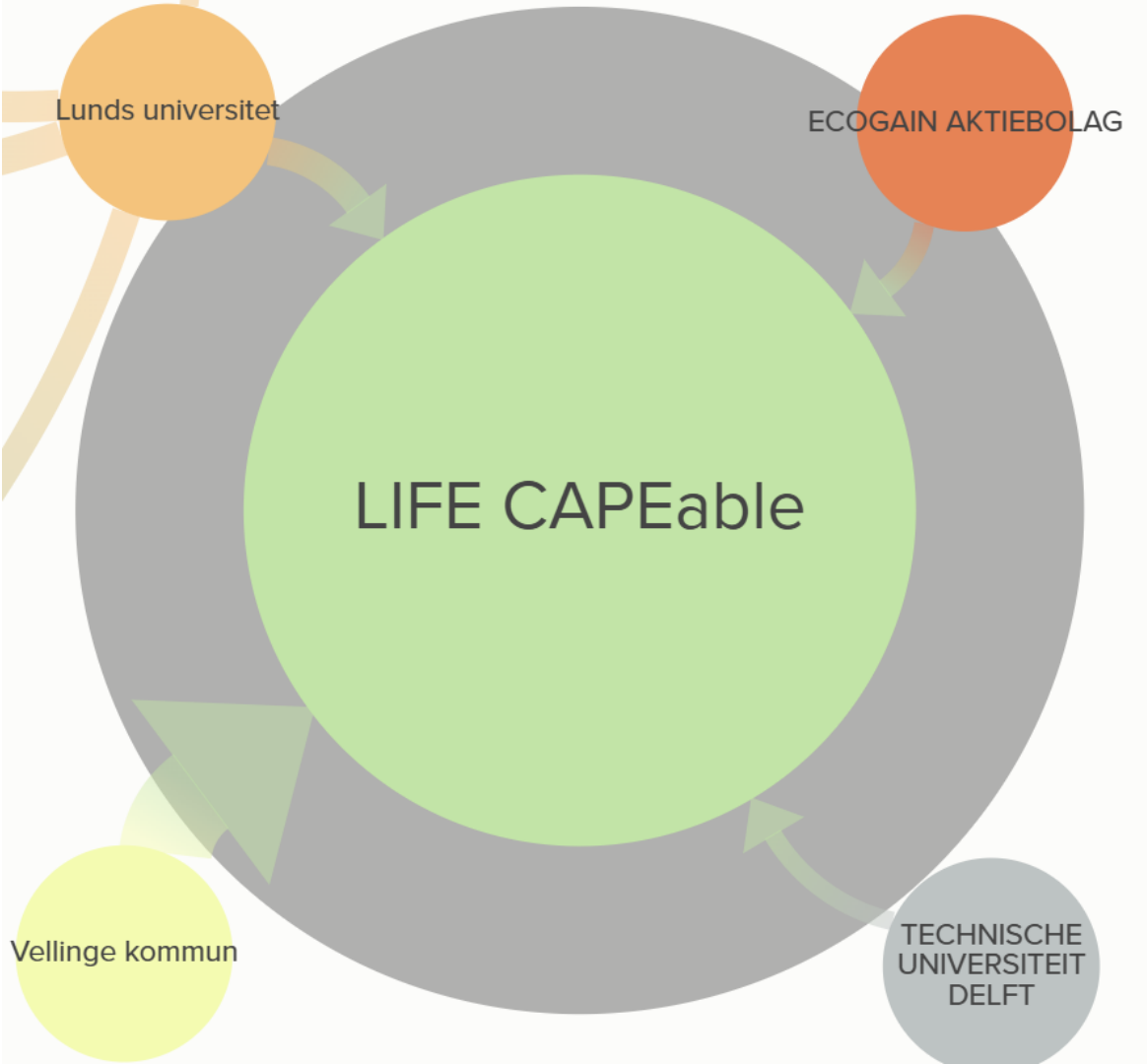
Exempelprojekt: LIFE CAPEable

Vellinges kustskyddssystem består av flera kompletterande lösningar som är anpassade efter de lokala förutsättningarna.

Systemet omfattar:

- **5 kilometer sanddyner** som skyddar mot översvämningar och kusterosion.
- **7 kilometer vall- och murkonstruktioner** som är integrerade i den omgivande miljön.
- **14 kilometer skyddsvallar** som samverkar med strandängar, hedmarker och andra naturliga landskap för att minska vågornas energi.

Genom att kombinera traditionella tekniska lösningar med naturbaserade metoder kan kommunen uppnå en hög skyddsnivå samtidigt som områdets naturliga karaktär bevaras.

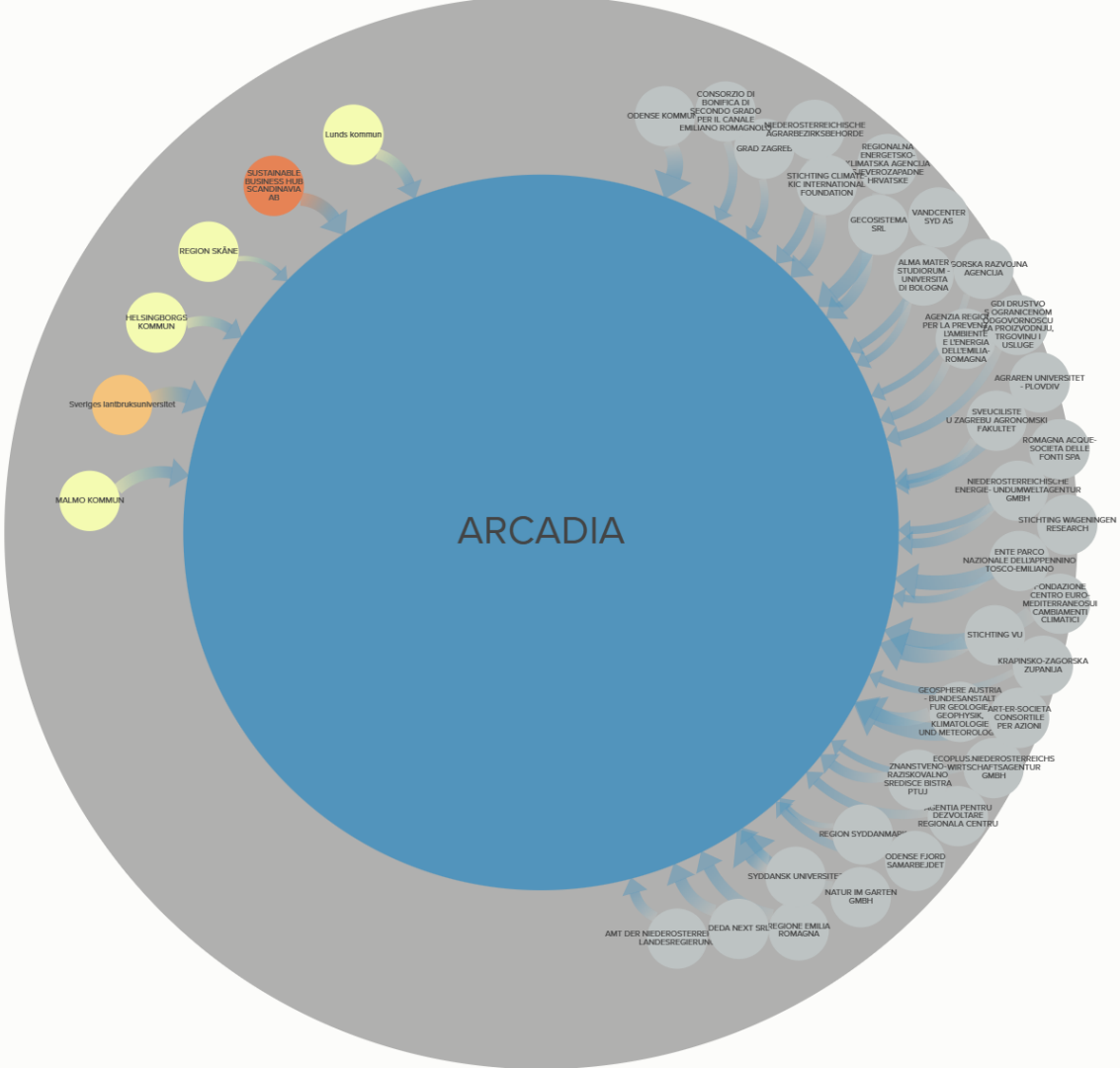


VINNOVA

Exempelprojekt: ARCADIA

Skåneregionen i Sverige

1. **Malmö:** Utmaningar i urbana miljöer, bland annat begränsad tillgång till ytor, konkurrerande markanvändning och befintlig lagstiftning.
2. **Helsingborg:** Utmaningar i landsbygds- och tätortsnära områden, med fokus på avrinningsområdesperspektiv och dialog med markägare.
3. **Lund:** Utmaningar i landsbygds- och tätortsnära områden, inklusive arbete utifrån avrinningsområden och samverkan med markägare.

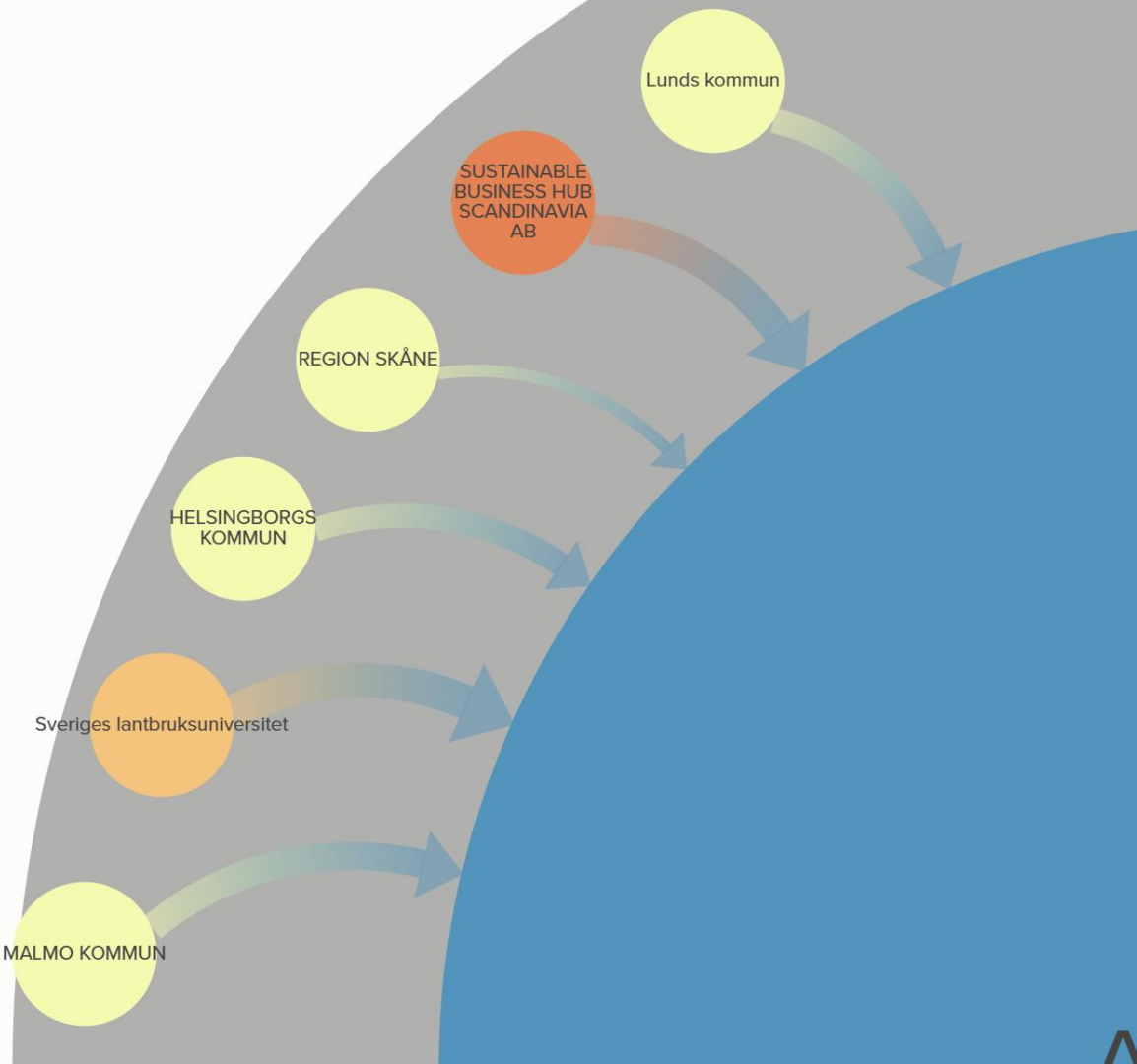


VINNOVA

Exempelprojekt: ARCADIA

Skåneregionen i Sverige

1. **Malmö:** Utmaningar i urbana miljöer, bland annat begränsad tillgång till ytor, konkurrerande markanvändning och befintlig lagstiftning.
2. **Helsingborg:** Utmaningar i landsbygds- och tätortsnära områden, med fokus på avrinningsområdesperspektiv och dialog med markägare.
3. **Lund:** Utmaningar i landsbygds- och tätortsnära områden, inklusive arbete utifrån avrinningsområden och samverkan med markägare.



VINNOVA

Externfinansiering med olika ingångar

Projekt för att möta kritiska prioriteringar

”Passa på”-projekt

Utforskande projekt

Externfinansiering med olika ingångar

Utgår från behov →

← Utgår från utlysningar



Kräver större medfinansiering

Offentlig sektor kan ta förarsätet i ansökan

Mindre projekt (ca 1-10 organisationer)

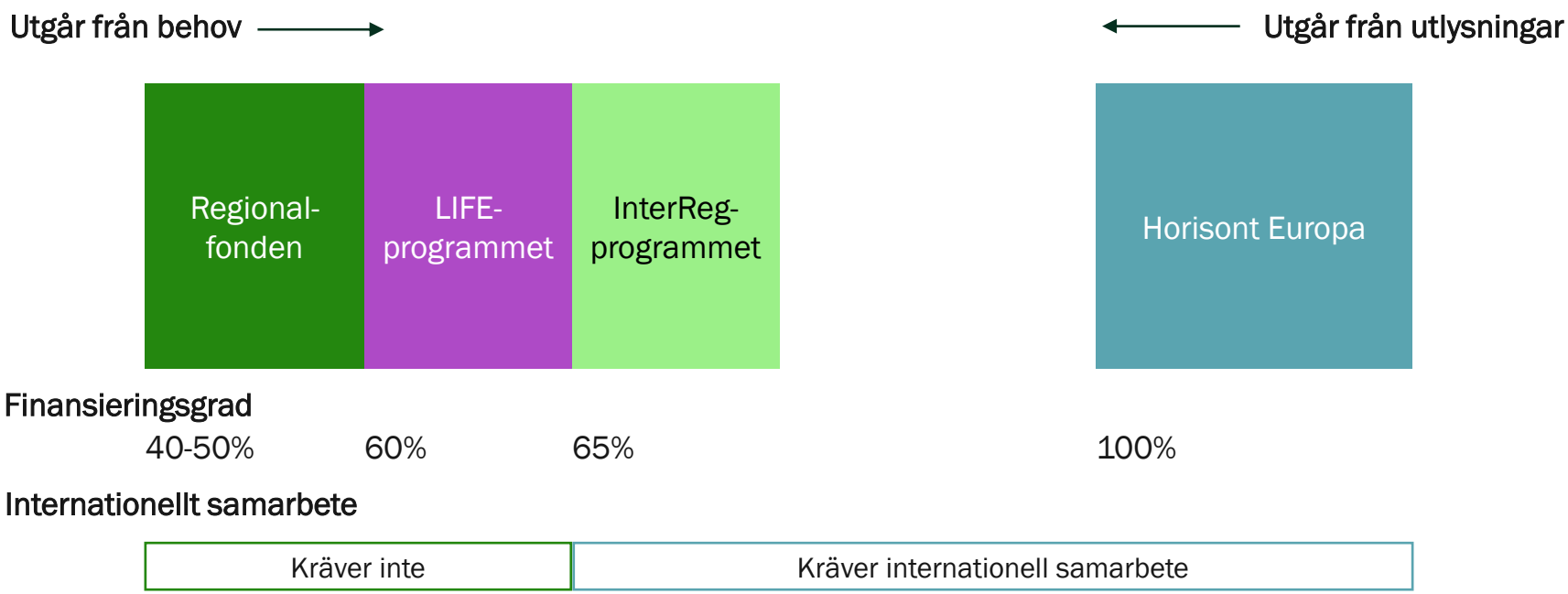
Ofta 100% finansiering till offentlig sektor

Forskare deltar och får gärna leda ansökan

Större projekt

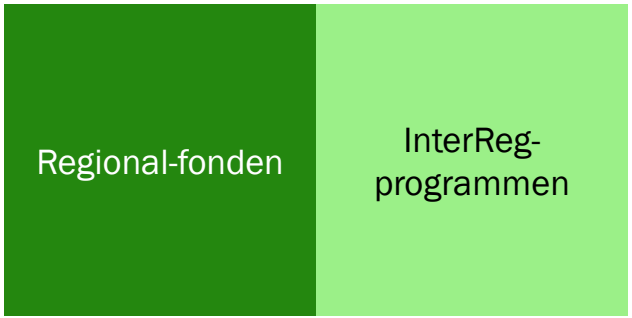
VINNOVA

Programmen och dess karaktär

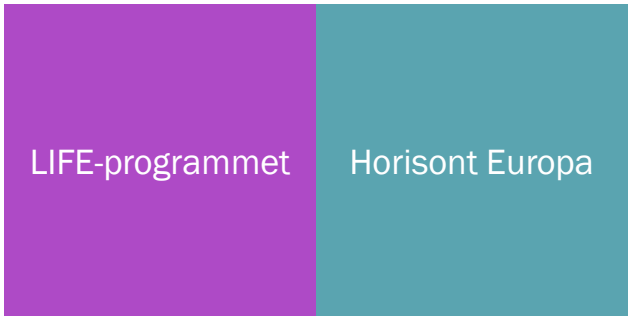


Programmen och dess karaktär

Program med regional avgränsning



Tillgängligt för organisationer i hela landet.



3 Regionalfondsprogram – geografisk spridning

Övre Norrland

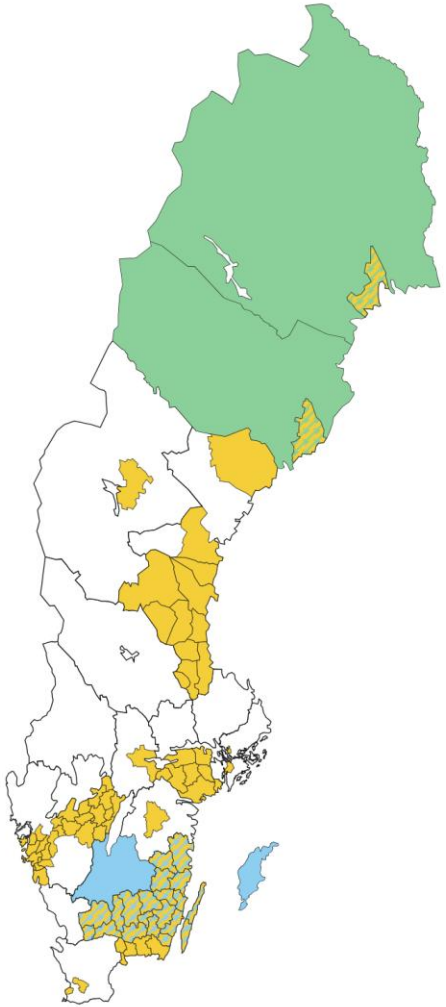
2.4 Anpassa till klimatförändringarna:
Projekten handlar om praktiska lösningar, digitala verktyg och samverkan för att klimatanpassa samhället och stärka beredskapen mot extremväder (som översvämningar, skogsbränder, torka och erosion).

Hållbar urban utveckling

Se egen territoriell strategi för detaljer. Tyvärr finns inga medel för klimatanpassning under 2027.

Småland och Öarna

2.5 Främja hållbar vattenförvaltning och säker tillgång till vatten.
Utlysningen för 2027 går att söka från andra delar av landet om det går att påvisa nytta för området Småland och Öarna.



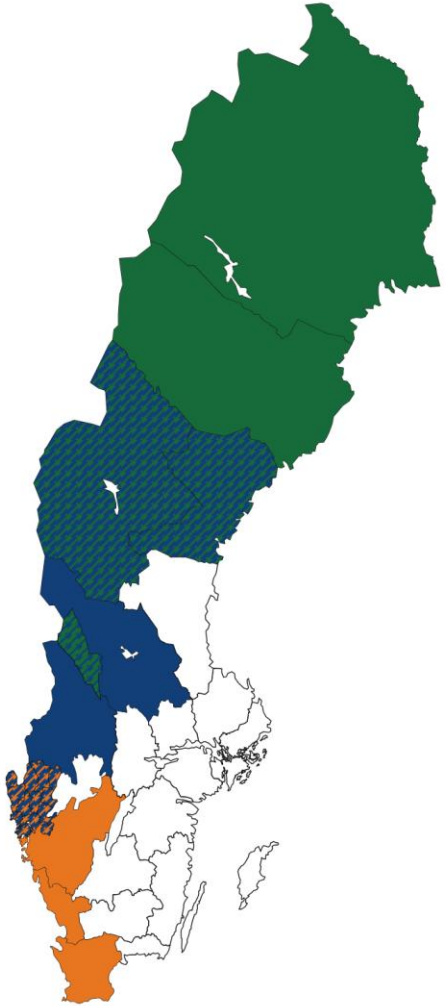
VINNOVA

3 InterReg-program – geografisk spriding

InterReg Aurora
Specific Objective 2.1: Climate Change Adaptation

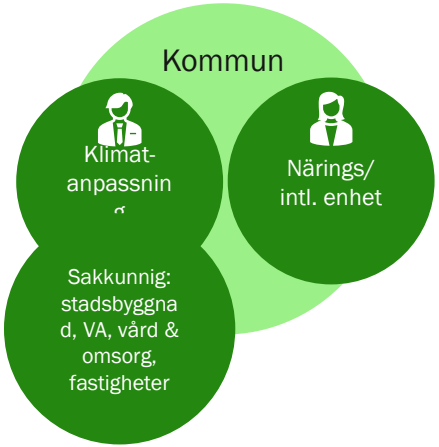
InterReg Sverige-Norge
En grönare gränsregion: Klimatanpassning
Främja klimatanpassning, förebyggande av katastrofrisker och motståndskraft med beaktande av ekosystembaserade tillvägagångssätt

InterReg Öresund-Kattegat-Skagerrak
Grön omställning: Främja klimatanpassning och riskreducering.



VINNOVA

Samarbeten med andra organisationer

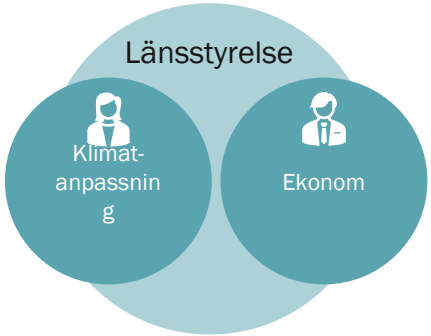


Kommuner, med formellt ansvar för klimatanpassning, är ofta **behovsägare** i projekt inom klimatanpassning och kan agera **demonstrationsplatser**.

Samarbete inom kommunen kan vara en nyckel om det inte redan sker, speciellt med näringslivs eller en internationell enhet som kan ha drivit projekt i andra områden.

Regionen har ofta kompetens inom innovation, samt kunskap om **Regionalfonden**. De kan delta i projekt som en samordnade funktion, som exempelvis projektet ARCADIA.





Länsstyrelsen, likt kommuner, har ett ansvar för klimatanpassning, men begränsade resurser.

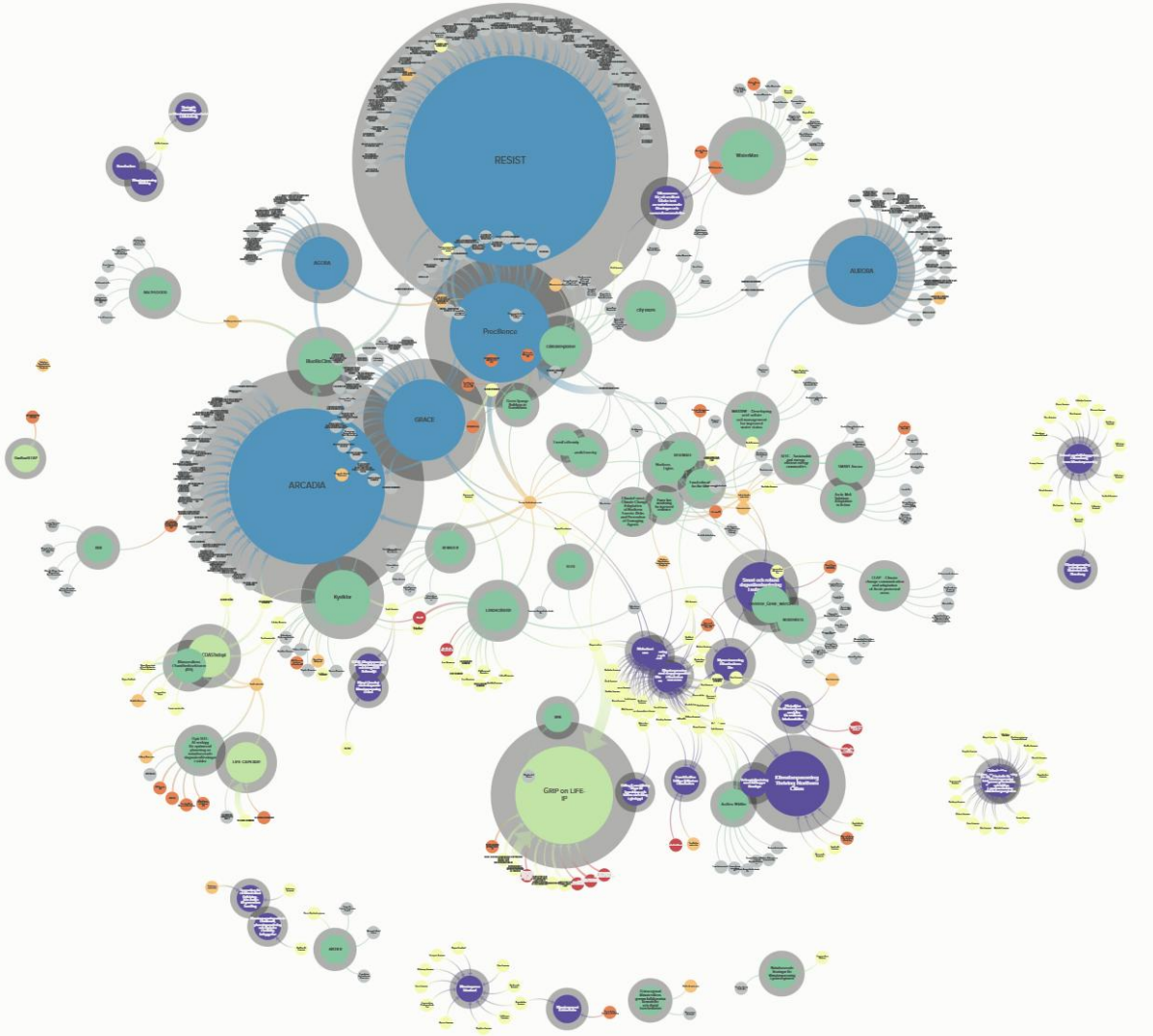
Många länsstyrelser är vana att söka **LIFE-projekt** inom biologisk mångfald. Det är en administrativ kompetens som kan användas för LIFE-projekt inom klimatanpassning.

Inom forsknings- och innovationsfokuserade utlysningar kan det vara bra att samarbete med forskare.

Dessa institutioner har lång kompetens och internationella nätverk för att söka **Horisont Europa-projekt**.



Visst finns det hinder – men de är inte oöverkomliga



VINNOVA

Information om utlysningar under 2027

VINNOVA

EU-utlysningar 2027 (Klimatanpassning)

	Jan	Feb	Mars	Apr	Maj	Juni	Juli	Aug	Sept	Okt	Nov	Dec
Horisont Europa		Öppnar							Stänger			
LIFE-programmet				Öppnar					Stänger			

Utlysningarna för Horisont Europa är redan publicerade och går att läsa redan nu (se nästa sida).

LIFE-programmet har ännu inte publicerat utlysningen, men prioriterade insatser brukar inte skilja drastiskt mellan åren.

För Regionfonderna och InterReg-programmen, gå till respektive programs hemsida och nå ut till kontaktpersonen för frågor om tidslinjen för 2027.

Horisont Europa (Mission Adaptation)

Det finns fem utlysningar inom EU:s missions med relevans till klimatanpassning under 2027:

- Har ni en klimatrisk som delas med ett område över en nationsgräns? → CLIMA-01
- Vill ni använda AI för klimatriskdata, beslutsstöd eller sektoriell klimatanpassning? → CLIMA-02
- Behöver en station eller annan större multimodal transportnod klimatanpassas samtidigt som hållbara resor ökar? → CIT-03
- Arbetar ni med värme, skyfall, grönstruktur, urbana ekosystem eller naturbaserade lösningar i den byggda miljön? → CLIMA-CIT-NEB-01
- Arbetar ni med dagvatten, avloppsvatten, vattenåteranvändning eller återvinning av energi/material från vattenflöden? → CLIMA-CIT-CCRI-02

LIFE-programmet 2027

De prioriterade insatsområdena för 2026 kommer troligen vara liknande för 2027:

1. Utveckling av plan- eller strategidokument
2. Stödverktyg: modellering, riskanalys, beslutsstöd osv.
3. Naturbaserade lösningar
4. Lokal, rättvis och individuell resiliens
5. Riskhantering av infrastruktur och byggnader
6. Klimatanpassning inom jordbruk, skogsbruk, Natura 2000
7. Minskad vattenanvändning
8. Beredskap för extremväder
9. Finansiella instrument, offentliga-privata samarbeten, försäkringsfrågor

Detaljerad information per EU-program

VINNOVA

Regionalfonden (Övre Norrland)

2.4 Anpassa till klimatförändringarna
I Norrbotten och Västerbotten skapar långa avstånd, gles befolkning och krävande väderförhållanden särskilda behov av robusta lösningar. Projekten handlar om praktiska lösningar, digitala verktyg och samverkan för att klimatanpassa samhället och stärka beredskapen mot extremväder (som översvämningar, skogsbränder, torka och erosion.

Kommuner, regioner, länsstyrelser, forsknings- och utbildningsaktörer samt andra juridiska personer kan söka stöd för projekt och förstudier som stärker klimatanpassning, beredskap och samhällets motståndskraft mot klimatrelaterade risker. Stöd kan beviljas med upp till 40 procent av projektets totala budget, och den preliminära budgeten för utlysningen är 12 miljoner kronor.

Finansieringsgrad: 40%

Geografiskt tillgängligt:
Norrbotten, Västerbotten

Internationellt samarbete: Inte ett krav

Utlysningar: Se hemsidan/kontakta handläggare.

Kontaktperson:
Malin.Ylinenpää@tillvaxtverket.se

Länk:
Bygg beredskap för framtidens klimatutmaningar - Tillväxtverket

VINNOVA

Regionalfonden (Hållbar urban utveckling)

2.4 Anpassa till klimatförändringarna
Projekt kan genomföras av en enskild aktör eller tillsammans med andra. För att kunna söka medfinansiering från Nationella regionalfondsprogrammet måste både aktörerna och projektidén:

- utgå från en territoriell strategi
- vara förankrade hos den aktuella strategiägaren.

Projekt inom programområdet Hållbar urban utveckling kan till exempel handla om:

- Att stärka städers förmåga att hantera komplexa samhällsutmaningar genom ny kunskap, innovation och nya arbetssätt.
- Att påskynda omställningen till hållbara städer genom att testa, införa eller skala upp lösningar i stadsmiljöer, så att framgångsrika arbetssätt kan användas i större skala.

Finansieringsgrad: 40%

Geografiskt tillgängligt:
83 kommuner som ingår i en av tolv territoriella strategier

Internationellt samarbete: Inte ett krav

Utlysningar: Se hemsidan/kontakta handläggare.

Kontaktperson:
Johan.Willdal@tillvaxtverket.se

Länk:
Bygg beredskap för framtidens klimatutmaningar - Tillväxtverket

Regionalfonden (Småland och Öarna)

2.5 Främja hållbar vattenförvaltning och säker tillgång till vatten

Exempel på insatser som kan få stöd:

- **Investeringar** i samverkans och utvecklingsarenor/ testbäddar
- Utveckling av **lösningar**, nya **modeller** och ny **teknik**
- **Piloter** för att testa exempelvis vattensmarta system och ny teknik
- Stärkt **samverkan** mellan bland annat offentliga aktörer, hälso- och sjukvård, kommunal verksamhet, VA-kollektiv, lärosäten, företag samt internationella aktörer
- Insatser som bygger resiliens, strukturer och planer som stärker samhället och företag ur ett **beredskapsperspektiv.**

Projekten ska bidra till förebyggande och hantering av klimatrelaterade risker, till exempel stormar och torka (inbegripet åtgärder för ökad medvetenhet, civilskydd, system för katastrofhantering, infrastrukturer och ekosystemansatser).

Finansieringsgrad: 50%

Geografiskt tillgängligt:
Jönköpings län, Kronobergs län, Kalmar lan och Gotlands län.

Internationellt samarbete: Inte ett krav

Utlysningar: Se hemsidan/kontakta handläggare.

Kontaktperson:
Henrik.Blomberg@tillvaxtverket.se

Länk:
Småland och Öarna - Tillväxtverket

VINNOVA

LIFE-programmet

Projekten kan vara pilot- eller demonstrationsprojekt, bästa-praxis-projekt (bästa tillgänglig teknologi) eller större regionala eller nationella miljö eller klimatprojekt (så kallade strategiska projekt). Ofta krävs att det finns en spridningspotential, det vill säga att projektresultaten ska kunna användas, replikeras eller på annat sätt vara relevanta för andra aktörer i EU.

Projekttid: 2–5 år, men även längre.

Projektbudget: 15–30 miljoner kr i projektbudget, men även större. Den vanligaste nivån på medfinansiering från Life är 60 procent (man måste alltså hitta annan finansiering för resten). Det finns ingen max- eller minimigräns för projektbudget, men alltför små projekt har oftast ingen relevans ur ett EU-perspektiv.

Finansieringsgrad: 60%

Geografiskt tillgängligt: Hela landet

Internationellt samarbete: Inte ett krav

Utlysningar:
En gång per år, öppnar på våren och stänger på hösten.

Kontaktperson:
Emma.Bergman@Naturvardsverket.se

Länk:
https://www.naturvardsverket.se/bidrag/life

InterReg (Aurora)

Programmet stöder forskning, samarbete och erfarenhetsutbyte för att stärka klimatanpassning, förebygga klimatrelaterade risker och utveckla gemensamma lösningar för exempelvis översvämningar, torka och stigande vattennivåer. Särskilt fokus läggs på utveckling och användning av ny teknik såsom AI, sensorer, drönare, IoT och andra digitala verktyg för att övervaka och hantera klimatpåverkan.

Programmet betonar även samiska perspektiv, inklusive gränsöverskridande samarbete och användning av traditionell kunskap (árbediehtu) för att förbättra riskbedömningar och klimatanpassning. Målgrupperna är offentliga organisationer, civilsamhället, små och medelstora företag, forsknings- och utbildningsaktörer samt det samiska samhället.

Finansieringsgrad: 65%

Geografiskt tillgängligt:
Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland, Jämtland, Idre Sameby

Internationellt samarbete: Minst en partner från Norge eller Finland.

Utlysningar: Se hemsidan/kontakta handläggare.

Kontaktperson:
tina.nilsson@lansstyrelsen.se

Länk:
https://www.interregaurora.eu/

VINNOVA

InterReg (Sverige-Norge)

Fokus ligger på att stärka kunskapsutbyte, samverkan över sektors- och myndighetsgränser samt användningen av klimatinformation för att skapa mer robusta och konkurrenskraftiga samhällen och verksamheter i ett förändrat klimat.

Programmet stödjer även konkreta insatser för att förebygga klimatrelaterade risker och stärka samhällets motståndskraft. Det kan handla om hållbart skogs- och jordbruk som minskar risken för skogsbränder, ras och skred, utveckling av gemensamma underlag för fysisk planering och exploatering samt satsningar på grön infrastruktur och biologisk mångfald. Även strategisk räddningstjänst, långsiktiga nätverk och användning av ny teknik som AI, VR, AR och simuleringsteknik lyfts fram som viktiga verktyg för att hantera framtida klimatutmaningar och stärka beredskapen i gränsregionen.

Finansieringsgrad: 65%

Geografiskt tillgängligt:
Jämtland-Härjedalens län, Västernorrlands län, Värmland, Dalarna och delar av VGR

Internationellt samarbete: Minst en partner från Norge (Liten budget kvar på norsk sida)

Utlysningar: Se hemsidan/kontakta handläggare.

Kontaktperson:
annica.westerlund@lansstyrelsen.se

Länk:
https://www.interreg-sverige-norge.com/

VINNOVA

InterReg (Öresund-Kattegat-Skagerrak)

Projekt inom insatsområdet **Grön omställning** ska främja förnybar energi, övergången till en cirkulär ekonomi och förebyggande av och anpassning till klimatförändringar.

Exempel på aktiviteter som kan få stöd inom det specifika målet för att främja klimatanpassning och riskreducering

- Kartläggning av behov och status för klimatanpassning
- Utveckling och testning av metoder och standarder
- Lösningar för klimatanpassad fysisk planering, till exempel när det gäller lokalisering av bostäder, industri, transport och energiinfrastruktur i förhållande till riskområden
- Pilotimplementeringar av experiment med modifierade vattensystem för att förhindra omfattande skador och katastrofer
- Utveckling av samarbetsnätverk
- Policyrekommendationer
- Gränsöverskridande lösningar på klimatutmaningar

Finansieringsgrad: 65%

Geografiskt tillgängligt:
Skåne, Halland, Västra Götaland

Internationellt samarbete: Minst två aktörer och från minst två av våra länder

Utlysningar: Se hemsidan/kontakta handläggare.

Kontaktperson:
https://interreg-oks.eu/kontakt.738.html

Länk:
Interreg Öresund-Kattegat-Skagerrak

VINNOVA

Horisont Europa (Mission Adaptation)

Missionen hjälper regioner att förstå sina klimatrelaterade risker, utveckla strategier för klimatanpassning och genomföra innovativa lösningar som stärker samhällets motståndskraft mot klimatförändringar. Missionen kombinerar forskning och innovation med praktiskt genomförande, kunskapsutbyte och medborgarengagemang.

Utöver stora utlysningar stödjer även missionen regioner genom två projekt där offentliga aktörer kan söka medel själv för upp till €200,000:

- **CLIMAAX** (snart CLIMAAXNext) hjälper regioner att förstå sina klimatrelaterade risker genom klimat- och sårbarhetsanalyser, medan
- **Pathways2Resilience** (snart Adapt4EU) riskanalys till planering och genomförande hjälper dem att ta fram strategier och handlingsplaner för att hantera dessa risker.

Finansieringsgrad: 100%

Geografiskt tillgängligt: Hela landet

Internationellt samarbete: Teamet består av minst 3 organisationer från 3 olika EU-länder (och icke-EU-länder kopplat till programmet)

Utlysningar: Tillgängliga på F&T-portalen.

Kontaktperson:
jonathan.nylander@vinnova.se

Länk:
EU Mission on Adaptation - Portal of the EU Mission on Adaptation to Climate Change



Nu klimatanpassar vi Gävle kommun!

- Vägar för att överkomma hinder (externa medel + juridik)

Erik Glaas, Klimatanpassningsstrateg, Gävle kommun
Universitetslektor, Docent, Linköpings universitet








Klimatets utveckling i Norden: Varmare, Våtare, Vildare

Ökad risk för extremväderhändelser

Politiska prioriteringar klimatanpassning

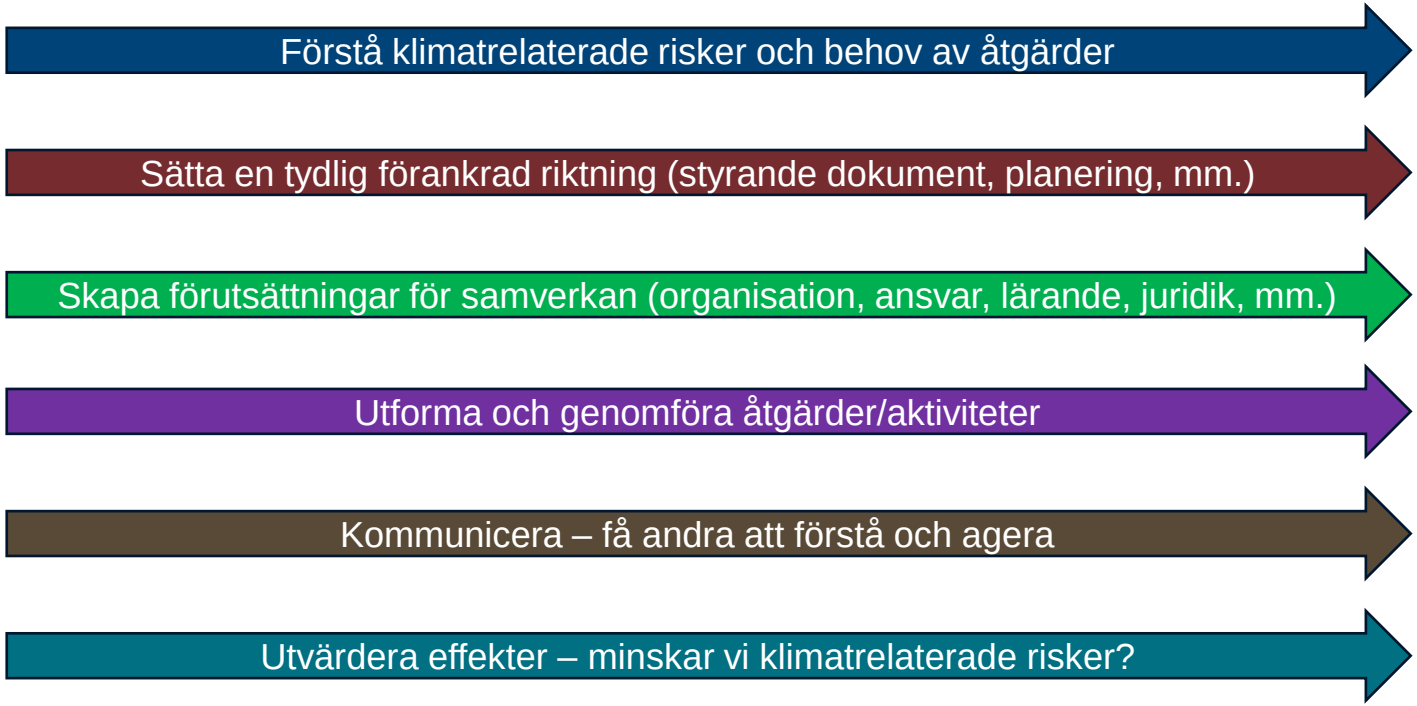
Från de nedbrutna kommunövergripande målen: Samhällsplaneringen ska utgå ifrån att bygga ett robust samhälle som klarar ett förändrat klimat

Från det Miljöstrategiska programmet: Gävle kommun är anpassad till det förändrade klimatet och har minimerat risker för miljö och hälsa

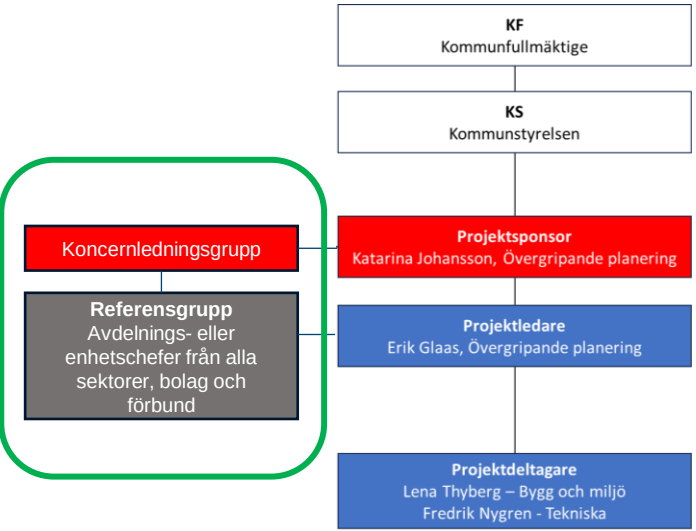
Politiskt uppdrag i kommunplan 2022: Kommunstyrelsen uppdras att i samverkan med hela kommunkoncernen ta fram en samordnad klimatanpassningsplan med förslag på nödvändiga åtgärder på kort och lång sikt kopplat till klimatförändringar, extremväder och en stad som växer. Investeringsramen tillförs 100 miljoner kr under planperioden i ett första skede.

- 2024: 10 miljoner
- 2025: 40 miljoner
- 2026: 50 miljoner

Vilka förmågor krävs för ett långsiktigt produktivt klimatanpassningsarbete?



Projekt klimatanpassning 2024-2026



Koncerngemensamma prioriteringar för det kort- och långsiktiga klimatanpassningsarbetet

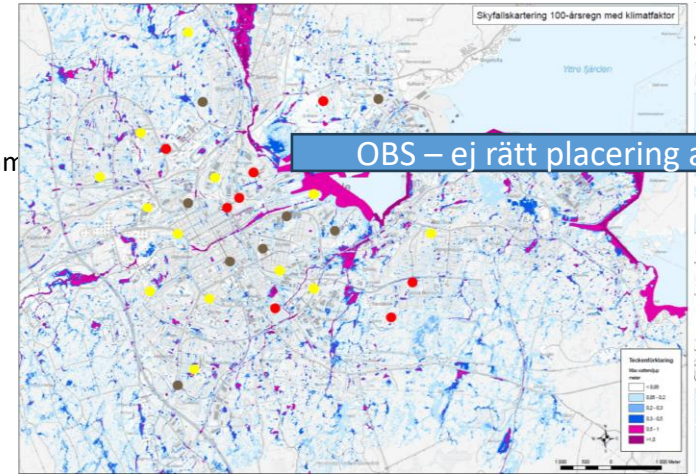
- Risker
- Behov
- Mervärden

Workshops, enkäter + skadedata för att identifiera risker och behov

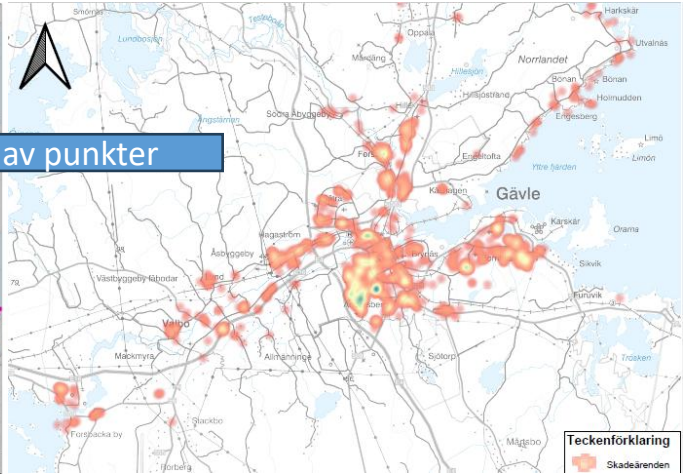
Kriterier: Liv/hälsa, Skadekostnad, Påverkan på verksamhet, Miljöpåverkan

Workshops/avstämningar

- Säkerhetsavdelningen
- Gavlefastigheter
  - förskola, skola, dagcenter, mm
- Gavlegårdarna
  - hemtjänst, boenden, mm.
- Gävle energi
- Gävle hamn
- Gästrike vatten
- Skolskjuts & färdtjänst
- Miljöfarlig verksamhet
- Räddningstjänsten
- Allmän plats
- Markförvaltning



Skadade och/eller sårbara objekt



Skadedata

100 + identifierade objekt och områden i behov av att klimatanpassas

Typer av objekt

- Ställverk
- Skolor
- Förskolor
- Vårdboenden
- Viadukter

Prioriterade

- Kraftstationer
- Vattenanläggningar
- Miljöfarliga anläggningar
- Kulturbyggnader
- Industrier
- Samhällsservice
- mm.

Viktiga områden/stadsdelar

- Hemlingby
- Andersberg
- Hemsta
- Gävle centrum
- Villastaden
- Fridhem

Prioriterade

- Sätra
- Valbo
- M.fl.

Prioriterade områden







Interna projekt – exempel
Fördröjning, markstabilitet, värme, beredskap & samverkan













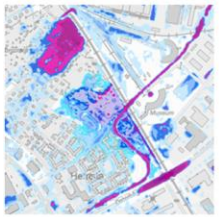


















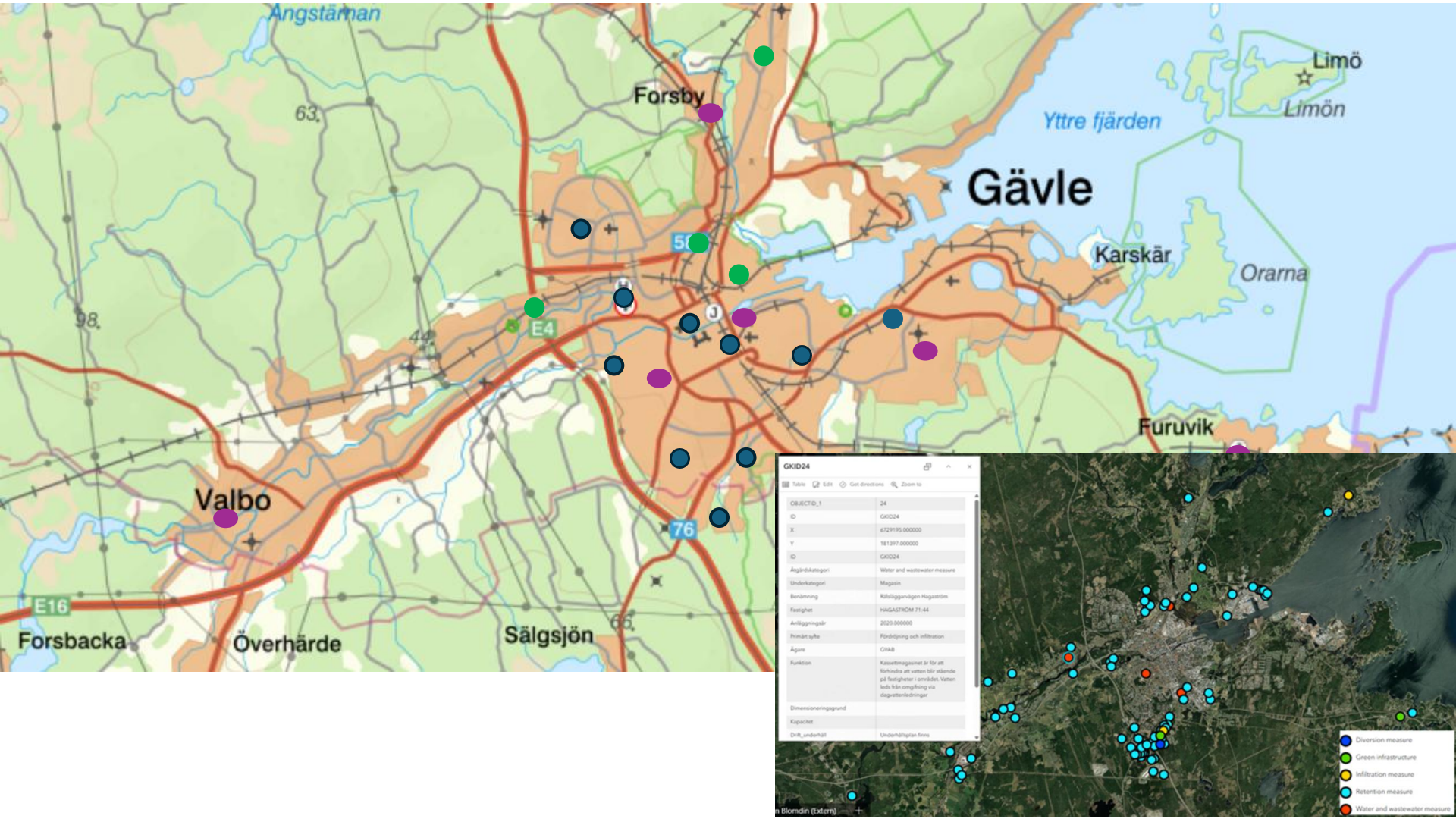
Externa projekt - exempel

<u>Pågående</u>

- ClimaResponse
  - Skapa ett vädersensornätverk – 10 väderstationer (offert behandlas, installation i höst)
  - Skapa en GIS-plattform för att överblicka och utvärdera våra klimatanpassningsåtgärder
  - Skapa Extremväderbanken (organisation av skyddsmateriel)
  - Vidareutveckla dialoger med sårbara grupper och invånare i klimatanpassningsprojekt
- SODA: Samverkan för hållbart omhändertagande av dagvatten och skyfall på kvartersmark
- Samverkansmodeller för gemensamma dagvatten- och skyfallsåtgärder
  - Samverkansformer och avtal om gemensamhetsanläggningar
- Mot mer klimatrobusta samhällsviktiga funktioner
- ERUF/Tillväxtverket – Tillsammans för ett resilient Gävle (Fördröjningsåtgärder i Hemlingby och Andersberg + samverkan)

<u>Planerade</u>

- MSB – Ansökningar om medel för andra pågående åtgärder


Ångstaman
Forsby
Limö
Limön
Yttre fjärden
Gävle
Karskär
Orarna
Furuvik
Valbo
E4
E16
76
Forsbacka
Överhärde
Sälgsjön
GKID24
Diversion measure
Green infrastructure
Infiltration measure
Retention measure
Water and wastewater measure

Externa projekt

<u>Pågående</u>

- ClimaResponse
  - Skapa ett vädersensornätverk – 10 väderstationer (offert behandlas, installation i höst)
  - Skapa en GIS-plattform för att överblicka och utvärdera våra klimatanpassningsåtgärder
  - Skapa Extremväderbanken (organisation av skyddsmateriel)
  - Vidareutveckla dialoger med sårbara grupper och invånare i klimatanpassningsprojekt
- SODA: Samverkan för hållbart omhändertagande av dagvatten och skyfall på kvartersmark
- Samverkansmodeller för gemensamma dagvatten- och skyfallsåtgärder
  - Samverkansformer och avtal om gemensamhetsanläggningar
- Mot mer klimatrobusta samhällsviktiga funktioner
- ERUF/Tillväxtverket – Tillsammans för ett resilient Gävle (Fördröjningsåtgärder i Hemlingby och Andersberg + samverkan)

<u>Planerade</u>

- MSB – Ansökningar om medel för andra pågående åtgärder



Gävle KOMMUN

https://vattenbokhandeln.svensktvatten.se/wp-content/uploads/woocommerce_uploads/2026/06/2026-8-SVU-rapport-Samverkansformer-for-gemensamma-dagvatten-och-skyfallsatgarder-vs5ttc.pdf

Externa projekt

<u>Pågående</u>

- ClimaResponse
  - Skapa ett vädersensornätverk – 10 väderstationer (offert behandlas, installation i höst)
  - Skapa en GIS-plattform för att överblicka och utvärdera våra klimatanpassningsåtgärder
  - Skapa Extremväderbanken (organisation av skyddsmateriel)
  - Vidareutveckla dialoger med sårbara grupper och invånare i klimatanpassningsprojekt
- SODA: Samverkan för hållbart omhändertagande av dagvatten och skyfall på kvartersmark
- Samverkansmodeller för gemensamma dagvatten- och skyfallsåtgärder
  - Samverkansformer och avtal om gemensamhetsanläggningar
- Mot mer klimatrobusta samhällsviktiga funktioner
- ERUF/Tillväxtverket – Tillsammans för ett resilient Gävle (Fördröjningsåtgärder i Hemlingby och Andersberg + samverkan)

<u>Planerade</u>

- MSB – Ansökningar om medel för andra pågående åtgärder

Tillsammans för ett resilient Gävle: test av naturbaserade lösningar och samverkansmodeller (2026-2028)

- **Budget**: 33,2 mkr (ersättningsnivå EU = 40%) = 13,2 mkr
- **Gävle kommun tillsammans med**: Gavlegårdarna och Gästrike vatten
- **Syfte:** Att öka Gävles och Gävleborgs kapacitet att förebygga och hantera klimatrelaterade risker genom test av naturbaserade lösningar i Hemlingbybäckens tillrinningsområde och genom utveckling av nya samverkansformer för klimatanpassning i befintlig bebyggelse.
- **Projektmål**:

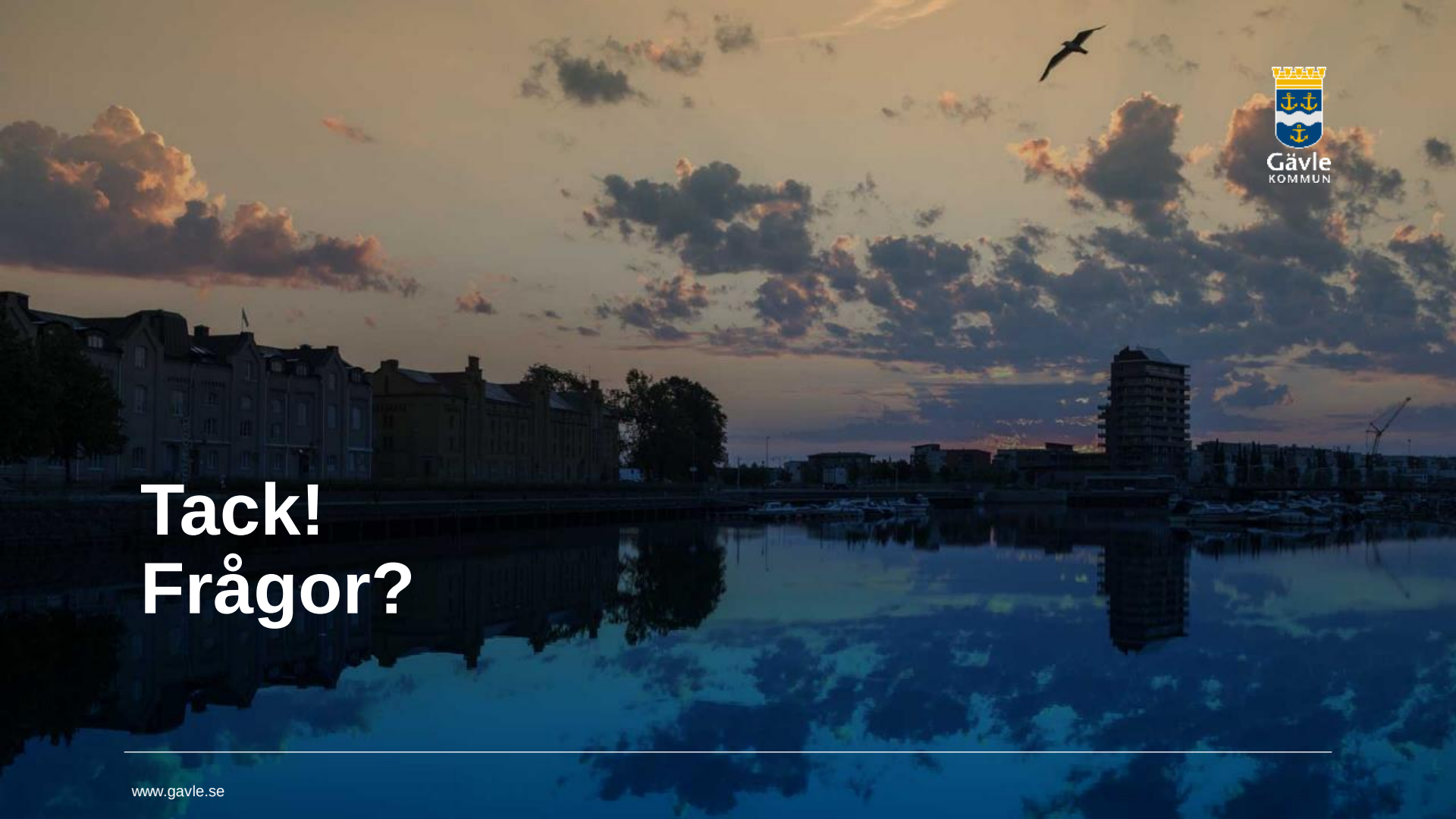
1. **Minska översvämningsriskerna** i Hemlingbybäckens tillrinningsområde genom naturbaserade lösningar.
2. **Förbättra vattenkvaliteten**, **biologisk mångfald och attraktiviteten** via utformning och gestaltning av lösningarna.
3. Utveckla, testa och dokumentera **samverkansformer och avtalsmodeller** för dialog, ansvar, finansiering och drift.
4. Skapa skalbara metoder, modeller och **tekniska lösningar** som är överförbara inom Gävle kommun och i andra städer.

- **Bygga naturbaserade lösningar i:** Hemlingby och Hemsta

Co-funded by the European Union

Tips för att söka extern finansiering

- Utgå från de förmågor ni behöver bygga i klimatanpassningsarbetet
- Avgränsa och specificera
- Förankra behovet av medfinansiering
- Sök för det ni själva inte har möjlighet att finansiera
- Ta i! – Det är inte värt att söka lite pengar
- Säkerställ att ni har förmågor att genomföra projektet (ta höjd för krånglig rapportering och ekonomiredovisning, ffa. EU-projekt)
- Projekt tar tid - Utveckla inte något som organisationen inte är redo/villig att ta emot och förvalta
  - Good to have vs. Nice to have
- Sök inte ett projekt till om du redan har 18 stycken… ☺



Tack!
Frågor?

PRIO
KLIMATANPASSNING

Bensträckare och samtal

Sträck på benen och dela dina reflektioner med personen bredvid dig.



Externfinansiering - så gör vi

Internationella Enheten
Gustaf Ulander

Skellefteå kommun

Externfinansiering

- Strategiskt sedan EU-inträdet
- ”EU-samordnare” första tiden
- Kommunalt bolag, Skeria Utveckling som huvudaktör (plus förvaltningar/verksamhet)
- 2007 bildas en egen enhet, European Office (Kommunledningskontoret)
- 2013-2014 Internationella Enheten (bredare ansvar för internationella frågor övergripande)
- Avsatt pott för medfinansiering!



Grunden

- Erbjudande till verksamheterna – ”hör av er när ni har behov av finansiering”
- Långsiktigt arbete, bygger på goda exempel som kommuniceras (om en chef fått hjälp så sprider det sig)
- En gemensam bild




En hållbar plats
för en bättre vardag
Skellefteå
kommun

Strategiområden och inriktningar

Strategiområde 1

En plats att trivas på

– Krafttag för inkludering
– Möta befolkningstillväxtens utmaningar
– Upplevelserika livsmiljöer
– Bostäder för varje läge i livet

Strategiområde 3

Växtplats för hållbara och globala avtryck

– Diversifierat näringsliv och inkluderande arbetsmarknad
– Tillväxtmotor för grön utveckling
– Samarbeten som stärker och skapar nya band

Strategiområde 2

Kunskap och kreativitet för hela livet

– Likvärdig utbildning för varje barn
– Kompetens för omställning och nytänkande
– Attraktionskraft för spetskunskaper

Strategiområde 4

Tillgänglighet i vardagen och till världen

– Enkla och tillgängliga vardagsresor
– Digital infrastruktur som förenklar vardagen
– Utvecklade och samordnade trafikslag

Vårt uppdrag

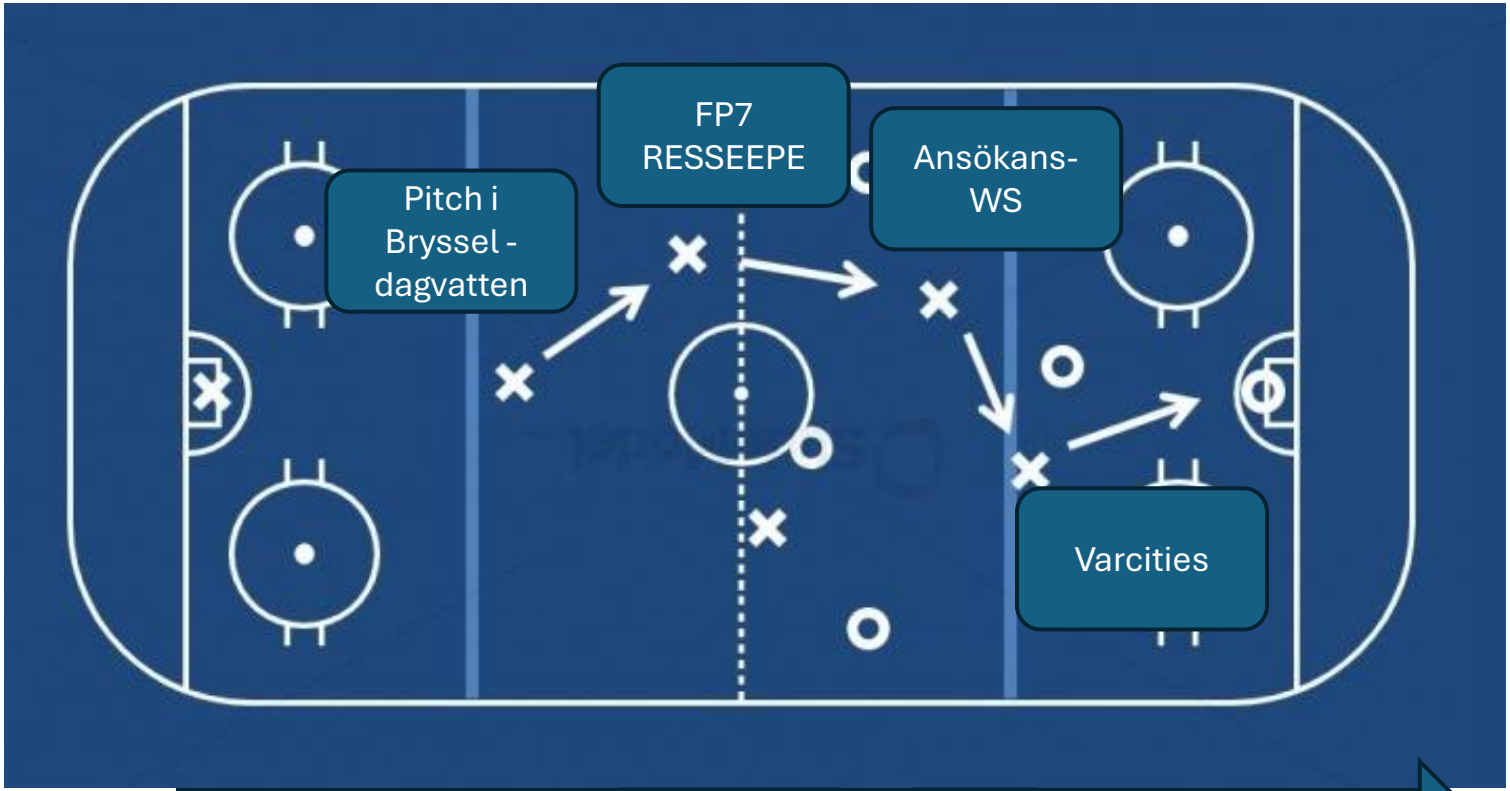
- Hitta utlysning
- Hantera strategi, formalia
- Strategiska val
- Dialoger, partnerskap
- Projektlogik, målkedjor osv
- Budgetplanering och kalkyl
- Korrekturläsning av ansökan

men…

- Vi skriver inte ansökan åt verksamheten



Finansieringen till Klockardalsparken



VARCITIES

Ett holistiskt angreppsätt för hälsa och resiliens



Framtidens stad: Lösningar för en hälsosammare, mer hållbar och resilient urban framtid



Gröna offentliga platser: Offentliga platser som människocentrerade ytor som stöder kreativitet, inkludering, hälsa och välmående

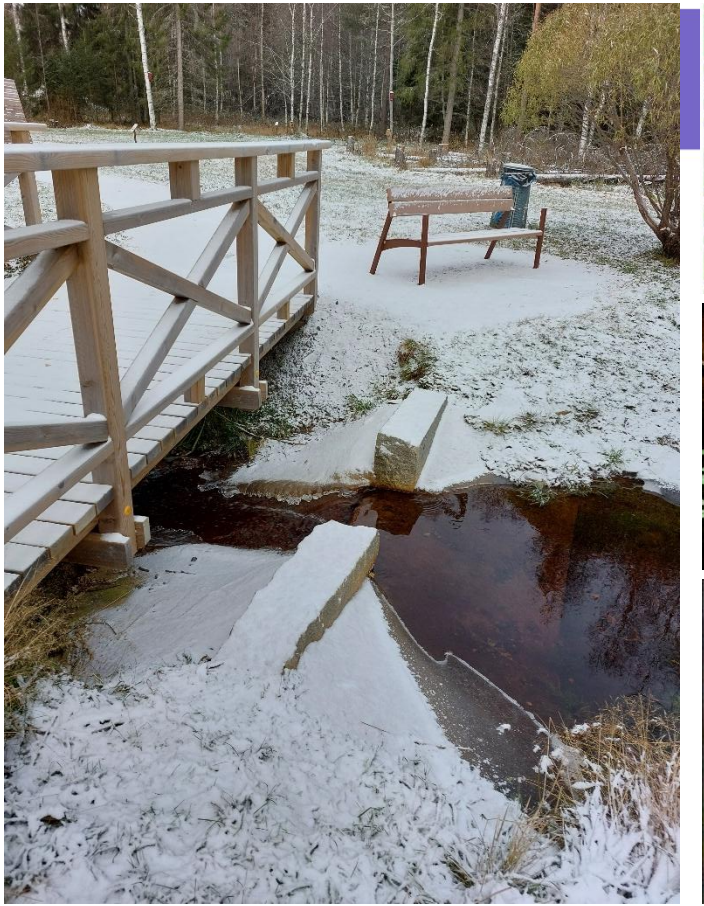


Människocentrerade: Sätter medborgare och mänskliga perspektiv i centrum av stadens vision



Smart och resilient: Naturbaserade lösningar som integreras med smarta saker och digitala verktyg

VARCITIES













VARCITIES

Sammanfattning

- Gemensam grund och plan
- Våga prova
- Finansieringen kanske inte finns till precis exakt det ni trodde …
- … men våga skruva bollen lagom



Norrköpings kommuns Klimatanpassningsresa

Christian Widlund (C)
Kommunalråd

NORRKÖPING

Klimatanpassning i Norrköping

2011

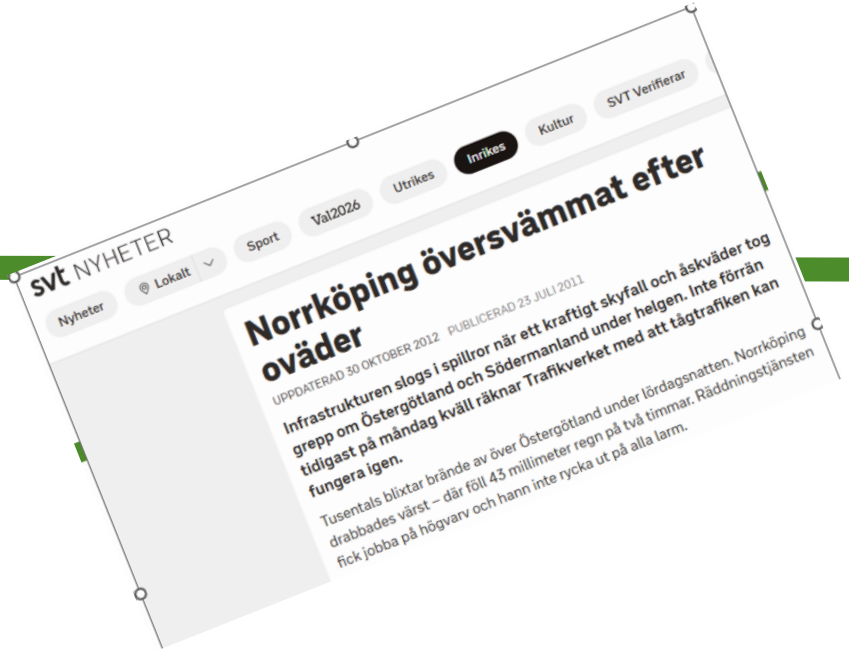
Skyfall

NORRKÖPING

Klimatanpassning Norrköping

2011

Skyfall



NORRKÖPING

Klimatanpassning Norrköping

2011

Skyfall

2014

Februari

- **Motion från politiken** om att Norrköping kommuns tar fram riktlinje för klimatanpassning

September

- *Kommunfullmäktige –beslut om att ta fram riktlinje för klimatanpassning i samverkan

- Förhindra framtida översvämningar till följd av stora regn

2015/16

Samverkan inleds med
- Linköpings universitet och SMHI

Önskemål från politiken att samverkan ska inledas

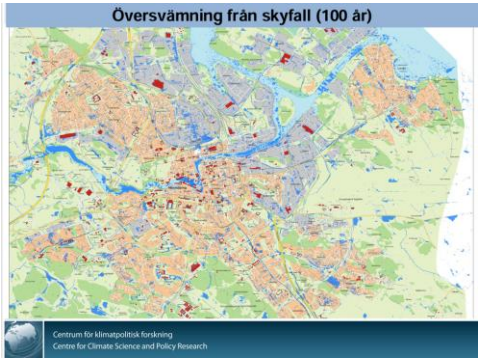
*Arbetsgrupp för klimatanpassning skapas. *Med uppdrag att ta fram riktlinje för klimat-anpassning i samverkan*

Stor osäkerhet vad detta arbete innebär

NORRKÖPING

Klimatanpassning Norrköping

2017/2020

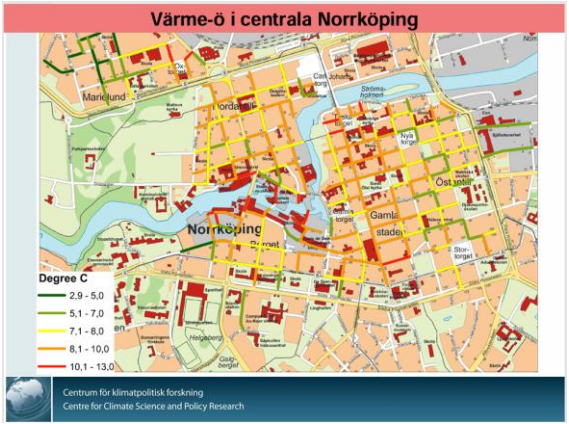


Sårbarhetskartläggning*
kommungemensam/över-gripande och på verksamhetsnivå - stöd från Linköpings universitet

Workshop
behovet av att styra
tjänstepersoner,
förvaltningschefer,
politiker och VD- bolag

2017*
Första värmekartläggningen

2018
Värmebölja att hantera



NORRKÖPING

Klimatanpassning Norrköping

2011

Skyfall

2014

Februari

- **Motion från politiken** om att Norrköping kommuns tar fram riktlinje för klimatanpassning

September

- *Kommunfullmäktige –beslut om att ta fram riktlinje för klimatanpassning i samverkan
- Förhindra framtida översvämningar till följd av stora regn

2015/16

Samverkan inleds med
- Linköpings universitet och SMHI

Önskemål från politiken att samverkan ska inledas

*Arbetsgrupp för klimatanpassning skapas. *Med uppdrag att ta fram riktlinje för klimat-anpassning i samverkan*

Stor osäkerhet vad detta arbete innebär

2017/2020

Sårbarhetskartläggning
***kommungemensam/över- gripande och på verksamhetsnivå - stöd från Linköpings universitet

Workshop
behovet av att styra
tjänstepersoner, förvaltningschefer, politiker och VD- bolag

2017*
Första värmekartläggningen

2018
Värmebölja att hantera

2021– 2024 2025

2021

- **KF beslutade om riktlinje för klimat-anpassning i bred samförstånd**

Fortsatt arbete både internt i kommunen och med externa parter

2023
Värme och skyfall

2024
Norrköpings digitala tvilling lanseras

NORRKÖPING

Beslut, styrning, stöd och uppföljning

Kommunfullmäktige

Övergripande mål 2023-2026 (kvarstår)

Norrköpings kommun är en hållbar kommun som arbetar aktivt för minskad klimatpåverkan och samtidigt gör anpassningar till ett förändrat klimat…..

- **Andelen grönyta i staden ökar i jämförelse med 2022**

Miljö- och klimatberedning utsedd av kommunstyrelsen

Politiskt program ” Trygghet och framtidstro” Kvartetten

Inriktningsdokument för miljöpolitiken

Översiktsplan

Övergripande mål 2018-2022

- **Övergripande mål 4**
  Norrköpings kommun ska arbeta aktivt för att klimatanpassa kommunen inom kommunala verksamheter och bolag samt genom samverkan med externa aktörer.

Särskilt följs upp vid kommunfullmäktige sammanträde:

- Åtgärder för att minska negativa hälsoeffekter på grund av värmebölja inom vård- och omsorg, förskola och skola
- Åtgärder för att minska översvämningar och klimatanpassningsåtgärder i den bebyggda miljön

NORRKÖPING



Bäst på klimatanpassning för 2:a året i rad!

Norrköping - samspel, mandat och uthållighet är grunden

Klimatanpassning är en stor samhällsutmaning som kräver nya arbetssätt för att kunna flytta fram positionerna. I Norrköping har långsiktig samverkan mellan verksamhetskontor, kommunala bolag, räddningstjänst, Linköpings universitet och SMHI bidragit till bättre förståelse över de utmaningar som finns i kommunen

Enligt en ranking från IVL Svenska Miljöinstitutet och Svensk Försäkring

NORRKÖPING

TACK FÖR ATT DU LYSSNADE!

NORRKÖPING

Tack!

PRIO
KLIMATANPASSNING